

Et hul i jorden

af Ivar Gjørup

EGOLANDs tegner Ivar Gjørup, tidligere lektor i latin, græsk og oldtidskundskab, beretter om opsigtsvækkende fund gennem tiden.

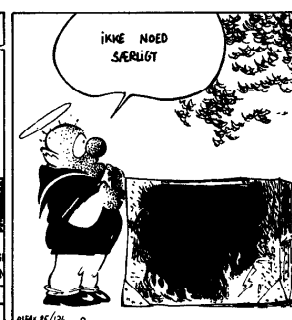
GRÆKERNE havde støjende guder. Livet var et slumpetræf, de første døde lige efter fødslen, de fleste før de var fyrrer. Under de omstændigheder lå det ikke lige for at forestille sig en kærlig og almægtig gud.

Jeg blev spurgt engang i en oldklasse, hvordan det tyvende århundredes gud så ud. Svaret blev Divus Madsen. Klassen havde læst Solons ord hos Herodot, hvor han fortæller verdens rigeste mand Kroisos om gudernes skalten og valten: Det guddommelige kendetegnes ved misundelse og ødelæggelsestrang, siger han. Ingen skal vide sig sikker.

Sådan opfattede grækerne de himmelske magter.

De unge mennesker var ikke store teologer. De havde gået til præst få år før og bar på en gudsforestilling om et gammelt Flødeskæg præget af en ufattelig velvilje, som netop de var genstand for. Gud lignede en gymnasielærer. Nu bragte Herodot dem i uro. Havde hver tidsalder og hvert samfund måske sit særlige gudsbillede? Det var i begyndelsen af firserne.

De unge mennesker er midaldrende i dag. De har muligvis afskediget Flødeskægget. Og de har glemt timen dengang. Men måske har de fulgt deres velvillige oldlærers sidespring nogle gange undervejs gennem det kvarte århundrede, hvor Fortællingen om det Tyvende Århundredes Gud – som også blev det Enogtyvendes – udfoldede sig: Tegneserien EGOLAND, fra 1984 til 2009.

DE FLESTE UHELD sker i hjemmet. Hvor der er verdensrum, er der husrum, som titlen på EGOLAND 1 lød, det var i 1985. Børn er pilfingre, og lille Divus piller ved en stor kasse, som hans far har fået leveret: GENESIS, står der på den. Bang, siger det. Big Bang. Tiden går i gang. Det var jo ikke meningen. Siden gik også verdenshistorien i gang. Det blev værre og værre.

Verdenshistorien er et kapløb med tiden. Som gammel gud mindes Divus Madsen skoleårene: De havde formning og satte sig for at opfinde Tegneserien. Også dét gik galt. De kom til at opfinde Skriften i stedet for. Nu er der to slags guder, forklarer Divus: Skriftguder og tegneserieguder. Skriftguder er utålelige, de vil have stavemåder og grammatisk komma og retroenhed og de vantro uden for døren.

VERDEN GIK OMKULD af grin. Vi trængte også til det. Nu var det halvfemsjerne, og magtens galninge havde trillet tommelfingre længe nok, mente de. Vi vil have hele femsere, som Super-Egon udtrykte det. Han er spliterravende normal og slipper jævnligt markedskræfterne løs eller sætter en lille krig i gang. I halvfemsjerne efterspurgte verden helte. Kurt blev krigshelt. Og ingen velvillige Flødeskæg spurgte ham, hvad han selv havde lyst til.

Der ville ikke være mange krigshelte, hvis de skulle spørges først. Så hellere dø, svarer de fleste. Magthaverne og skriftosserne vekslede blikke.

Det her var næsten for nemt.

Sandra deltog i udgravningen af Urvitsen. Hun er kustode på Museet for Gamle Vittigheder. Divus Madsen er bestyrelsens formand. Urvitsen skulle på museum.

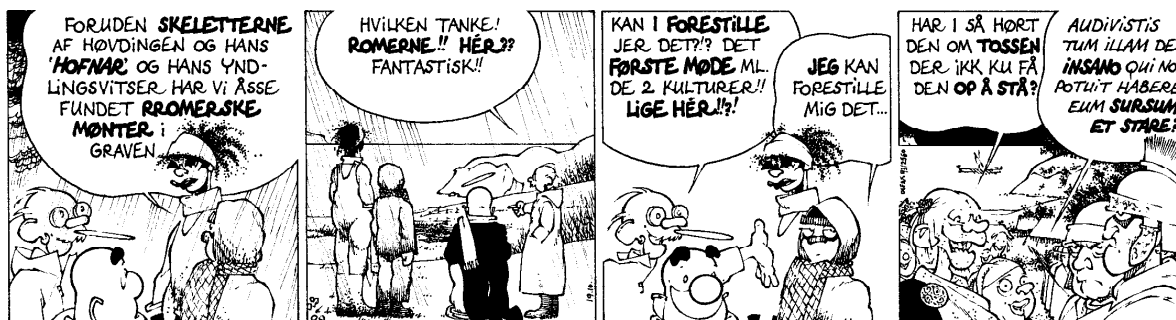

UDGRAVERNE flyttede den med største forsigtighed. Pointen måtte ikke falde til jorden. Fundet var gjort i en høvdingegrav, hvor stormanden i sin tid var nedlagt med alle sine yndlingsvitser omkring sig. Det lykkedes forskerne at datere dem: Det var ældgamle vittigheder allesammen. Den lærde verden var henrykt. Og den ældste af dem alle var Urvitsen.

Den overordentlig vittige høvding havde fået en vittig hund med sig i døden, og hans stammefæller havde hædret ham ved også at nedlægge en træl i gravhøjen. Udgraverne beskrev denne træl som en slags 'hofnar', og forestillede sig, at de to havde underholdt sig selv og hinanden og hele stammen med deres talrige lystige indfald.

Fagfolk havde altid sagt, at den måtte findes. Men ingen havde nogensinde troet, at vi en skønne dag skulle stå med den i hånden.

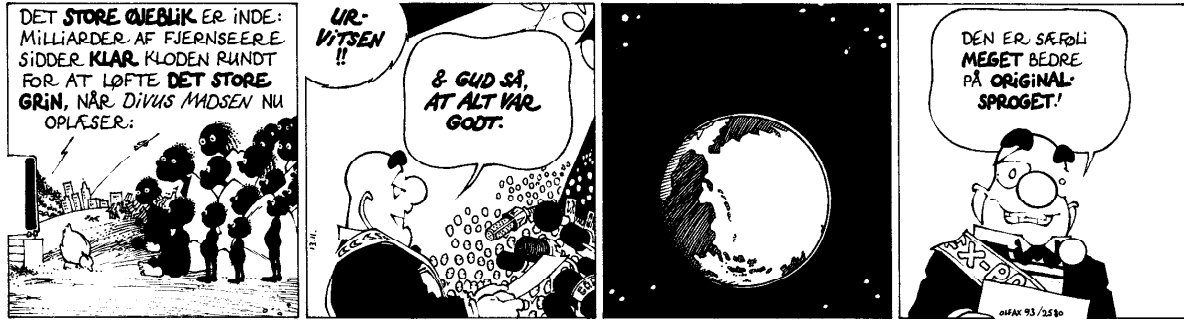
Trællen var stranguleret. Det var høvdingen mærkeligt nok også. Forskerne strides fortsat om forklaringen.

URVITSEN GIK kloden rundt. Milliarder ventede i spænding på, at Divus Madsen skulle oplæse den for allerførste gang:

”& GUD SÅ, AT ALT VAR GODT”.

Sidenhen kom der indbrud på Vittighedsmuseet, og det gik med Urvitsen, som det i sin tid gik med Guldhornene: Den blev stjålet. Nu udstiller museet en vellykket kopi: ”& Gud så, at alt var fedt”.

ARKÆOLOGI ER stivnet tid. Engang læste jeg om en udgravning, som fandt sted i det vestlige USA, man var kommet ned til størknede og forstenede lag fra øglernes tid og fandt spor af et løbende pattedyr, fulgt af aftrykket fra en rovøgle, som jagtede det lille kræ. Frilægningen blev til et drama, man gravede i samme retning som jagten, dag for dag. Kun ét spørgsmål optog dem nu: Ville rovøglen ende med at indhente sit forsvarsløse bytte og sætte det til livs?

Verden vil aldrig få svar. En dag løb jægeren og den jagede fra den bløde grund, hvor de har afsat deres størknede spor, ind på en klippegrund og videre den vej. Uden at efterlade sig flere aftryk. Dette er arkæologiens billede: Udgraverne bøjet over dyresporene, sporene som slipper op. Men sporene peger frem mod os, ud af billedet: Du sidder og ser det. De slipper op nøjagtigt her.

Bag videnskabsfolkene ser du rovøglen på vej. Den jagter os stadig. Vi finder aldrig ud af det.